

el davantal de pere calders

Podria ésser que la por fos el gran signe del nostre temps? Pensant-hi una mica, repassant històries, s'arriba fàcilment a la conclusió que la por ha estat sempre un dels motors de la història. Un motor —això sí— amb un mecanisme de marxa enrera que ha ocasionat retrocessos sensorials.

Però la por d'ara és distinta o notablement més complexa, ens l'han arrodonida amb tècniques molt subtils i, sobretot, s'ha aconseguit que en tinguem una consciència més precisa. La por d'abans, la que ha cobert segles i milenars, era més difusa. Qui sap si aquesta sensació em ve d'haver passat una bona part de la infantesa en un medi rural de vida difícil, en una masia aïllada on no hi havia aigua corrent, ni electricitat, ni gas. L'aigua calia treure-la d'un pou. Per cuinar i preparar la bugada feien foc a terra, sota una gran campana-xemenia. En fer-se fosc, la il·luminació es confiava a llums de carbur, amb el complement d'uns llums d'oli de disseny romà i em refereixo —que consti— a la Roma anterior a l'era cristiana. Un exemple d'aquests, quan el troben en una excavació actual, va a parar d'ofici en un museu, però per als meus parents era un element d'utilitat quotidiana. Quan rememoro aquella època em faig creus de moltes coses: la botiga, aquesta institució que en la vida moderna ens és indispensable de tenir a mà, ni tan sols formava part de les il·lusions a la llarga, d'aquelles que integren somnis que s'obliden en des-

Més genets per a l'apocalipsi

pertar-se, perquè altra feina hi ha. No vull parlar de metges ni de farmàcies, perquè només eren a l'abast a còpia de tartana i de camins amb roderes, en casos de necessitat extremada.

No crec necessari allargar la relació, perquè penso que ja s'entén el que vull dir: aquella gent tenia molts problemes, però comptava amb solucions que depenien del seu esforç i de la seva previsió. Es feien el pa, l'oli i el vi, tenien bestiar i aviram, treballaven horts i preparaven reserves i conserves per als mesos crítics, de manera que es passaven tot l'any en la plena ocupació de sobreviure. Però, pel que jo recordo, no se'ls veia espantats i mantenien un tenaç esperit de lluita. I, ja que recorro a la memòria, no recordo pas que parlessin gaire de diners, com si tinguessin altres maldecaps.

En canvi, ara mateix, acabo de llegir i d'escoltar tenebrosos vaticinis sobre el forat de la capa d'ozó. Els auguris són terribles i a desgrat dels avisos em fan sentir incapaç d'ajudar a resoldre el problema. Faig balanç i comprovo que tinc a casa uns quants esprais, pocs però útils, com ara el de treure taques, el que fa lluir els mobles, els ambientadors i desodorants i un o dos que són de

temporada, per als temps de calor que obliguen a tancar finestres i entren mosques. Suposant que els llenci tots (em diuen que són fatals per a la integritat de la capa d'ozó) estic segur que ni es notaria. Però no és pas això sol. També m'aclaparen amb seriosos advertiments sobre el perill que suposa per a la humanitat la desforestació de la selva amazònica, i en aquest cas sí que em sento absolutament incapaç de fer-li res per disminuir l'amenaça.

Amb la contaminació atmosfèrica em passa una cosa idèntica. Faig el que puc, no tinc cotxe, però estic convençut que la meua abstenció automobilística és una pura fotesa, no me l'agraeix ningú. Sóc, com tothom, víctima i protagonista de l'invent, m'he de resignar amb el mateix aire irrespirable, eixordar-me amb els mateixos sorolls i procurar de sobreviure enmig d'un caos circulatori en progressió constant.

En resum volia dir que a desgrat de tenir tot allò que faltava als meus parents, tot de pors noves de trinca m'amarguen la vida, com a la resta dels meus contemporanis. Però les coses tal com sigui: jo, que he conegut tots dos estils de vida, si m'obliguessin a triar em quedaria amb l'actual. O no tenim remei o és veu que ens queixem per vici.